

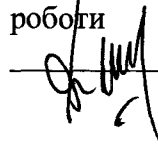
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»**

**ЗВІТ
про роботу Наукової бібліотеки
у 2023 році**

м. Острозь, 2023

ЗАТВЕРДЖУЮ

проректор з науково-педагогічної
роботи

Дмитро ШЕВЧУК

ТЕКСТОВИЙ ЗВІТ
про роботу Наукової бібліотеки
Національного університету «Острозька академія»
за 2023 к. р.

Формування і організація бібліотечних фондів

У 2023 році відділ комплектування та наукової обробки літератури продовжував здійснювати науковий відбір документів відповідно до профілю університету, використовуючи різні джерела комплектування. Комплектування бібліотечного фонду проводилися на основі замовлень від факультетів (кафедр) університету, сформованих у системі LitPro, списків рекомендованої літератури з навчальних дисциплін, вивчення читацьких запитів та спрямовувалося на підвищення якості освіти.

Упродовж року напрями роботи відділу визначалися виконанням таких завдань:

- комплектування фонду НБ науковою та навчальною літературою для забезпечення науково-педагогічної, навчальної та науково-дослідницької діяльності університету;
- організація і проведення передплати періодичних видань;
- здійснення інвентарного та сумарного обліку надходжень документів;
- співпраця з партнерами НБ.

У 2023 році до фонду НБ надійшло 2313 прим. видань на суму 246 767,7 грн.

Джерелами комплектування були:

1. Купівля.

Упродовж року закуплено 21 книга на суму 8 570 грн.

2. Передплата періодичних видань.

У 2023 році надійшло 11 назв газет (11 річних комплектів газет); 18 назв журналів (186 прим.); 5 е-видань (60 прим. мережних локальних документів). На передплату періодики витрачено 49 150,7 грн.

3. Безкоштовні надходження.

Поповнення фонду НБ відбулося завдяки надходженням від добровільних організацій України та з-за кордону: дарів авторів; авторефератів, дисертацій, дипломних робіт студентів університету. Так, надійшло 1660 прим. книг на суму 186 587 грн; 33 назви подарункових журналів (79 примірників) на суму 2460 грн; 296 неопублікованих документів (151 прим. авторефератів дисертацій, 145 прим. магістерських робіт). За звітний період шляхом безкоштовних надходжень та дарів отримано 2035 прим. видань на суму 189 047 грн:

- Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого;
- Наукова бібліотека Львівського Національного університету ім. Франка;
- НВП Видавництво «Наукова думка»;
- Наукова бібліотека М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка;
- Інститут енциклопедичних досліджень НАН України;

- ГО «Центр дослідження і відродження Волині»;
- фізичні особи та ін.
- Національний музей Голодомору-геноциду. Інститут дослідження голодомору;

Станом на 31 грудня 2023 р. загальний фонд бібліотеки налічує **562 269** од.

Обслуговування користувачів та документовидача

Основна робота відділу обслуговування та збереження фондів спрямовувалася на максимальне задоволення інформаційних потреб користувачів у процесі наукової, професійної, загальнокультурної діяльності. Впродовж звітнього періоду відділом здійснювалося оперативне бібліотечне обслуговування користувачів у читальних залах, залах абонементів, періодики та секторі іноземної літератури Наукової бібліотеки.

Наприкінці 2023 р. фонд НБ нараховує понад 0,5 млн примірників, із яких приблизно 50 % – навчальна література, 42 % – наукові видання, 7 % – художня література, 1 % – рідкісні та особливо цінні книги та документи. Фонд бібліотеки універсальний за змістом та укомплектований із книг (підручники, посібники, монографії, довідники), періодичних видань та навчально-методичної літератури. У читальному залі знаходиться література, необхідна для забезпечення навчального процесу та проведення наукових досліджень.

Упродовж 2023 року фонди бібліотеки було поповнено 1681 прим. книг., 186 прим. журналів, 11 річних комплектів газет, 79 прим. подарункових журналів. У секторі читальних залів організуються тематичні книжкові виставки до пам'ятних та знаменних дат, професійних свят, проводяться відкриті перегляди літератури. Працюють постійно діючі книжкові виставки: «Праці викладачів університету», «Християнські цінності в культурі та освіті», ««Острозька академія» — перше вогнище нової освіти, нового шкільництва, нового духовного життя» (М. Грушевський), «Україна — Європейський Союз», виставка бібліотеки щоденної всеукраїнської газети «День», «Нові надходження літератури», «Корупція: сутність, поняття, механізм протидії».

У 2023 році працівниками відділу обслуговування та збереження фондів було організовано 216 виставок, де експонувалося 6326 видань. Про тематичні книжкові експозиції, приурочені пам'ятним датам, розміщено 70 заміток на сайті Наукової бібліотеки.

Упродовж року велась робота з упорядкування фонду: поновлення роздільників, розстановка літератури, відбувалася санітарно-гігієнічна обробка. Раз у місяць проводились санітарні дні. З 30 вересня 2021 розпочали інвентаризацію бібліотечних фондів, яка триває до сьогодні (81% - виконано; 19% - перевіряються примірники, які через різні причини не пройшли облік автоматично).

Станом на кінець 2023 року в Науковій бібліотеці було зареєстровано 5834 осіб.

За рік підрозділи НБ обслужили 3312 користувачів – студентів, аспірантів, докторантів, професорсько-викладацького складу, навчально-допоміжного персоналу та ін., яким було видано 2678 документів. Працівниками відділу обслуговування було оцифровано 54 примірників книг (15038 сторінок).

Кількість звернень до електронних ресурсів становила 5 201 117.

Довідково-бібліографічна робота та інформаційне обслуговування

Упродовж звітнього року бібліотекарі інформаційно-бібліографічного відділу активно працювали задля оперативного та якісного задоволення запитів користувачів із використанням новітніх технологій. Бібліографи вивчали інформаційні потреби науково-педагогічного складу, аспірантів, магістрів, студентів. Ознайомилися з роботою інших бібліотек та застосували їхній досвід у своїй консультаційній діяльності.

Упродовж 2023 року бібліографи надали користувачам 968 довідок, з них – 142 тематичних. Вони виконувалися як і в усній формі, так і у електронному вигляді. З початку

нового навчального року та очною формою навчання активізувалася видача довідок у традиційній формі. Консультували з питань користування традиційними каталогами, Е-каталогом, інформаційними ресурсами Наукової бібліотеки НаУОА, бібліотек провідних закладів вищої освіти України та світу, світовими бібліотечно-бібліографічними базами даних. Інформували відвідувачів про форми та методи пошуку інформації. Підготували та прочитали 16 бібліографічних оглядів на таку ж кількість тем. З метою популяризації новинок у фондах бібліотеки, уклали та розіслали на поштові скриньки користувачів 9 електронних бібліографічних покажчиків нових надходжень літератури, доповнили бібліографічний покажчик праць викладачів НаУОА, ознайомили викладачів та студентів з новими Е-книгами розміщеними у системі OA Lib. Працівники відділу надали релевантну інформацію 1 абоненту ВРІ, підготували матеріали на 1 тему. Послугами системи диференційованого обслуговування керівництва скористався 1 відвідувач.

Із метою удосконалення формування інформаційної культури, проведено по 16 теоретичних та практичних занять для студентів, викладачів, працівників кафедр. Першокурсників ознайомили із вебсайтом Наукової бібліотеки, усіма його розділами; показали практично як користуватися Е-каталогом та електронним кабінетом користувача, передплаченими ресурсами та ресурсами у вільному доступі, системою управління методичним забезпеченням та літературою НаУОА LitPro і OA Lib та ін. Ознайомили з пам'яткою першокурснику про основні ресурси бібліотеки: https://drive.google.com/file/d/1XCaz4vo2IqQYWcKywflOfEchpdGysD_Y/view?ts=63217658

Провели для працівників кафедр та деканатів, викладачів, студентів семінари: «LitPro. Система управління методичним забезпеченням та літературою», «LitPro. Взаємодія бібліотеки та кафедр; «ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»». Долучилися до тижня академічної доброчесності, що тривав у Національному університеті «Острозька академія» упродовж 30 жовтня – 03 листопада, організували навчальний семінар про дотримання академічної доброчесності під час написання та оформлення наукових робіт «Як не потрапити у пастку плагіату: поради бібліографа».

Співробітники бібліотеки виконували роботу з адміністрування системи LitPro (вилучення, додавання і редагування предметів, курсів та літератури) та системи OA Lib (редагування бібліографічних описів книг).

Працівники відділу опрацювали 45 електронних примірників мережевих локальних документів.

Із часу провадження АБІС *koha* працівники відділу активно працювали над вивченням її можливостей для роботи. Нова система дала можливість сформулювати звіт по дублетних записах. Бібліографи перевіряли чи дійсно записи дублювалися і, за умови повторюваності, об'єднували їх в один, задля комфортності виведення результатів пошуку книг.

Впродовж року проводилася інтеграція бібліографічних записів Springer Nature в АБІС Кока. За цей час було консолідовано 480 записів нових книг, та 390 поновлено, внесено 66 нових записів журналів та 556 поновлено.

Автоматизація бібліотечних процесів та електронні ресурси

Упродовж 2023 року Наукова бібліотека продовжила роботу із системою, АБІС *koha*, яка, завдяки використанню гнучкої системи звітування, дозволила автоматизувати такі процеси як створення покажчиків нових надходжень, а також допомогла виявити дублетні бібліографічні записи та провести їх об'єднання. АБІС *koha* разом із власною розробкою системою LitPro дозволяє автоматизувати основні бібліотечні процеси. Так, автоматизація функцій з комплектування та обліку фондів реалізована через модулі «Надходження» та «Звіти», формування, поповнення та корекція баз даних через модуль «Каталогізація», замовлення та видача літератури – через модуль «Обіг», робота з читачами – через модуль

«Відвідувачі», з періодикою – через модуль «Серіальні видання», управління та масові операції – через модулі «Інструменти» та «Керування Коха». Взаємодія читачів із системою та бібліотекарями реалізована через модуль «ОРАС». Разом з тим *koha* реалізує можливість персональних електронних формулярів, які доступні через корпоративний обліковий запис. Створення та коригування списків рекомендованої викладачами літератури до навчальних курсів відбувається у системі LitPro. Можливості системи дозволяють кафедрам та факультетам слідкувати за рівнем забезпеченості навчальних дисциплін бібліотечними ресурсами, надсилати запити щодо передплачених періодичних видань, автоматично генерувати актуальні звіти по забезпеченості літературою. Використовуючи спектр функцій системи LitPro, усі користувачі бібліотеки (студенти, викладачі, науковці) можуть отримати динамічну інформацію про наявності базової, іншої рекомендованої літератури та її розміщення, а також мають можливість здійснювати доступ до оцифрованих повнотекстових копій навчальної та методичної літератури.

Власний сайт Наукової бібліотеки доступний за покликанням <https://lib.oa.edu.ua/>. На ньому можна знайти вичерпну інформацію про режим та правила роботи бібліотеки, книжкові фонди та їх структуру, нові надходження, дані про приватні колекції, праці викладачів та новинки видавництва Острозької академії. На сайті Наукової бібліотеки також розміщено добірку статистичних даних, навчальних та наукових ресурсів у вільному доступі. Через інтернет-сторінку університетської бібліотеки можна отримати доступ до передплачених ресурсів та ресурсів у тестовому чи вільному доступі: журналу The Economist, ресурсів наукометричних платформ Scopus та Web of Science, та ін. В електронному каталозі Наукової бібліотеки загалом налічується понад 302 203 записів.

Фахівці Наукової бібліотеки систематично працюють над наповненням електронного бібліографічного покажчика праць науковців університету «Наука Острозької академії» (<https://lib.oa.edu.ua/funds/science-oa/>), та ставлять за мету зібрати повнотекстові електронні версії всіх досліджень, що велися нашими науковцями з часу відродження Острозької академії.

Наукова бібліотека НаУОА має відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення. У сферу його компетенції входить розробка, впровадження та інформаційний супровід програмних продуктів, призначених для автоматизації основних процесів діяльності університету.

Так, завдяки зусиллям працівників відділу у співпраці з інформаційно-технічним центром, Наукова бібліотека змогла стати консолідуючим осередком, який дозволив об'єднати практично усі інформаційні сервіси НаУОА в єдине інтегроване інформаційне середовище. Таке об'єднання стало можливим, насамперед, завдяки використанню можливостей проекту «Google Aps for Education». Наразі професорсько-викладацький склад, усі студенти та працівники мають облікові записи у домені oa.edu.ua, що дозволило реалізувати не лише ефективну співпрацю завдяки використанню хмарних сервісів Google, а й використати систему єдиної відкритої автентифікації для доступу до усіх сервісів Острозької академії. Упродовж 2027 року фахівцями Наукової бібліотеки було створено більше 700 електронних скриньок та відновлено більше ніж 140 паролів. Облікові запису у домені oa.edu.ua дозволяють авторизуватися та працювати у таких інформаційних сервісах:

1. Навчальна платформа Moodle (moodle.oa.edu.ua), що являє собою модульне, об'єктно-орієнтоване середовище дистанційного навчання. ІС Moodle використовується не лише для дистанційного навчання, а й для забезпечення денної та заочної форм навчання. За допомогою цього середовища кожен викладач має можливість створити свій власний навчальний курс. Найчастіше в НаУОА використовують такі можливості Moodle:
 - розміщення навчальних матеріалів, програм, конспектів лекцій, планів практичних, семінарських, інструктивних відео-фрагментів, відео-лекцій із власного каналу YouTube, аудіо-контенту, посилань на цікаві ресурси тощо;
 - здійснення комунікації між викладачем та студентами за допомогою таких видів активності як форуми, чати, обмін короткими повідомленнями, тощо;

- реалізація таких видів активності як спільне створення глосаріїв, вікі, баз даних;
- контроль знань студентів за допомогою проведення тестувань з автоматичним оцінюванням спроб;
- контроль виконання довгострокових завдань, реферативних та наукових робіт, наукових есе з можливістю встановлення термінів подання і автоматичною фіксацією часу подання таких робіт;
- автоматична перевірка поданих робіт на унікальність із використанням університетської бази наукових робіт та індексом інтернет інтегрованим модулем «Unicheck»;
- ведення журналу оцінювання, доступного для перегляду студентам, водночас, кожен студент має можливість переглядати лише свій власний рейтинг та розглядати зауваження та коментарі, що стосуються саме його робіт.

Упродовж 2023 року фахівцями бібліотеки було створено більше 197 нових навчальних курсів та заархівовано 25 застарілих курсів. Працівники бібліотеки постійно консультують викладачів та студентів щодо використання системи Moodle, проводять навчальні тренінги, та розробляють інструктивні відео-матеріали допомагають у розміщенні інформації та створенні завдань тестового типу.

2. Не менш популярною є власна розробка ІС «LitPro» (litpro.oa.edu.ua) – система управління методичним забезпеченням та літературою. Основним завдання цієї системи є створення та коригування списків рекомендованої викладачами літератури до навчальних дисциплін. Можливості системи для кафедр:

- контроль рівня забезпеченості навчальних дисциплін бібліотечними ресурсами з боку кафедр;
- внесення рекомендованої викладачами літератури по навчальних дисциплінах;
- надсилання запитів щодо замовлення необхідної літератури у відділ комплектування та наукової обробки літератури;
- автоматичне генерування актуальних звітів по забезпеченості літературою.

Можливості для користувачів бібліотеки (студентів, викладачів, науковців):

- отримання динамічної інформації щодо наявності базової, іншої рекомендованої літератури та її розміщення;
- доступ до оцифрованих чи електронних повнотекстових копій навчальної, методичної літератури та періодичних видань.

Можливості для персоналу бібліотеки:

- коригування інформації по факультетах кафедрах, спеціальностях;
- додавання видалення, коригування навчально-методичних посібників періодичних видань та іншої літератури;
- отримання інформації про замовлення літератури;
- адміністрування облікових записів.
- отримання різноманітних звітів по аналізу забезпечення літературою предметів та навчальних курсів.

3. Система «OA Lib» (litpro2.oa.edu.ua), що є також власною розробкою і доповненням ІС «LitPro», призначена для розміщення повнотекстових електронних версій підручників та методичних посібників з обмеженим доступом (доступ надається власникам корпоративного облікового запису у домені oa.edu.ua).
4. Інформаційна система Umsys – система самоатестації науково-педагогічних працівників. Реалізує планування роботи, звітування, рейтингування.
5. Доступ до колекцій класичної музики, що підібрані для вивчення курсу за вибором «Історія музичного мистецтва» (lib.oa.edu.ua/funds/music/public – у публічному доступі; wit.oa.edu.ua – обмежений доступ через корпоративний обліковий запис);
6. Корпоративне хмарне сховище та сервіси (Google пошта, диск, документи, календар, групи, класи, тощо).

Системи, що не вимагають автентифікації в домені oa.edu.ua:

1. Цифровий архів (eprints.oa.edu.ua), станом на грудень 2023 року нараховує понад 7576 елементів, індексується іноземними наукометричними базами. У цифровому архіві у вільному доступу розміщуються наукові та методичні публікації науково-педагогічних працівників нашого ЗВО, а також публікації наукових збірників академії.
2. Електронний архів дисертацій та кваліфікаційних робіт (theses.oa.edu.ua/).
3. Платформа OJS (Open Journal System – <https://journals.oa.edu.ua/>) використовується для публікації електронних версій наукових журналів:
 - Науковий журнал «Наукові записки Національного університету «Острозька академія» серія «Філософія»;
 - Науковий журнал «Наукові записки Національного університету «Острозька академія» серія «Економіка»;
 - Наукові записки НаУОА. Серія «Психологія»;
 - Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія «Філологія»;
 - Наукові записки Національного університету “Острозька академія”, Історичні науки;
 - Сучасне ісламознавство;
 - Геопоетичні студії / Geopoetical Studies.
4. Платформа OCS (Open Conference System – <https://conf.oa.edu.ua/>) – використовується для автоматизованого планування, організації та проведення електронних конференцій. Упродовж 2023 року на базі платформи було проведено такі конференції:
 - VIII Науково-практична онлайн-конференція «Бібліотечна справа у сучасних інформаційно-комунікативних процесах: тенденції та перспективи»;
 - XIX Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Фінансова система країни: тенденції та перспективи розвитку»;
 - XX Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція молодих учених та студентів «Проблеми та перспективи розвитку національної економіки в умовах глобалізації».

Корпоративні проєкти

Розробка, тестування та впровадження єдиної системи менеджменту освітньої діяльності UMSys спільно з Інформаційно технічним центром. Передбачає об'єднання/модифікацію/удосконалення існуючих сервісів НаУОА в єдину систему керування навчальним закладом на основі хмарних сервісів та хмарного сховища. Передбачає такі основні можливості:

- перегляд розкладу занять on-line на мобільному телефоні;
- моніторинг якості знань та контролю навчального процесу;
- створення та ведення електронного журналу оцінювання студентів;
- персональний кабінет викладача;
- персональний кабінет студента;
- формування та збереження персональних даних користувача (студента, викладача, працівника);
- облік результатів роботи науково-педагогічних працівників.

Науково-методична та науково-дослідна робота

1. Денисенко Н. Інвентаризація фондів бібліотеки НаУОА. Бібліотечна справа у сучасних інформаційно-комунікативних процесах: тенденції та перспективи VIII. URL: <https://conf.oa.edu.ua/index.php/libconf/libcon202305/paper/view/409/105/>

2. Мартинюк Н. Культурна дипломатія Світового Конгресу Українців як чинник популяризації України в світі (2014–2022) // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки». Острог, 2023. Вип. 34. С. 152–160.
3. Мартинюк Н. Діяльність СКУ задля збереження національної ідентичності українців світу // Українські вимушені мігранти: інтеграція, ідентичність, повернення: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 25 травня 2023 р. Львів, 2023. С. 169–174.
4. Мартинюк Н. Цифрова дипломатія Світового Конгресу Українців як чинник підтримки України та її популяризації в світі // Травневі студії: історія, міжнародні відносини: Збірка матеріалів V Міжнародної наукової конференції студентів і молодих вчених «Травневі студії 2023: історія та міжнародні відносини в інформаційному протистоянні». Вип. 8 / за ред. Ю. Т. Темірова. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. С. 180–183.
5. Мартинюк Н. Підтримка Світовим конгресом українців євроінтеграційних і євроатлантичних прагнень України // Новий порядок денний для Європи та Європейського Союзу: причини – напрямки – пріоритетні цілі: монографія. Львів; Ольштин: Видавництво Львівської політехніки, 2023. С. 148–160.
6. Мартинюк Н. Ася Гумецька: In Memoriam // Український дім: освітньо-пізнавальний часопис про Україну та українців діаспори. Видання Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. 2023. Ч. 4 (119). С. 7–8.
7. Мартинюк Н. Актуальні есеї Аскольда Лозинського // Український дім: освітньо-пізнавальний часопис про Україну та українців діаспори. Видання Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. 2023. Ч. 6 (121). С. 7.

Наукові заходи НБ

- Тренінг “LitPro. Взаємодія бібліотеки та кафедр”;
- Семінар «ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»;
- Семінар «Як не потрапити у пастку плагіату: поради бібліографа»;
- Тренінг “Самодепонування наукових праць до університетського репозитарію”;
- Семінар «Бібліотечні інформаційні ресурси: підтримка науки, освіти, досліджень»;
- Науково-практичний семінар «Бібліотечно-інформаційне обслуговування та пріоритети формування книжкових фондів і електронних ресурсів”;
- VIII науково-практична онлайн-конференція «Бібліотечна справа у сучасних інформаційно-комунікативних процесах: тенденції та перспективи» на платформі conf.ua.edu.ua розміщено тези та обговорення учасників.

У записі :

https://www.youtube.com/watch?v=8JwQ37MMQKY&ab_channel=%D0%9E%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%8C%D0%BA%D0%B

Участь у наукових заходах:

1. Атаманенко А. – Стратегічна сесія МОН «Українські студії в славістиці: візуалізація» (Київ, 24 липня 2023 року). Тема доповіді: «Зарубіжна україністика в публічній дипломатії України: виклики та перспективи».
2. Атаманенко А. – Наукова конференція «Kobieta twarz dyplomacji. wyzwanie czy misja?» (16–17 листопада 2023, Варшавський університет–Університет Казимира Великого в Бидгощі, Польща). Тема доповіді: «Жінка в публічній дипломатії діаспори».
3. Atamanenko A. – IV International Scientific Conference entitled Innovative self-government (24th November 2023, The State University of Applied Sciences in Wloclawek, Poland). Тема доповіді: «War-Induced Challenges to Ukraine’s Energy Security and Environmental Impact: A Pressing Case for Green Energy Transformation and Resilience» (співдоповідач – Альона Морозюк, Грінпіс, Київський офіс).
4. Atamanenko A. – Konferencja Międzynarodowa «Biblioteki wobec współczesnych wyzwań edukacji międzykulturowej», (27-29 listopada 2023, Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, Poland). Тема доповіді: «Studia ukraińskie za granicą jako czynnik komunikacji międzykulturowej».
5. Атаманенко А. – Онлайн-захід «Жінка в дипломатії: виклик чи місія?» (15 грудня 2023 року). Тема доповіді: «Синергія публічної дипломатії України і діаспори в часі війни: практична складова».
6. Мартинюк Н. – V Міжнародна наукова конференція студентів і молодих вчених «Травневі студії 2023: історія та міжнародні відносини в інформаційному протистоянні» Донецького національного університету імені Василя Стуса (Вінниця, 4 травня 2023 року). Тема доповіді: «Цифрова дипломатія Світового Конгресу Українців як чинник підтримки України та її популяризації в світі».
7. Мартинюк Н. – VIII Українсько-польський науковий форум «Новий порядок денний для Європи та ЄС: причини – напрями – пріоритетні цілі» (Львів, 18–19 травня 2023 року). Тема доповіді: «Підтримка Світовим Конгресом Українців євроінтеграційних і євроатлантичних прагнень України».
8. Мартинюк Н. – Міжнародна науково-практична конференція «Українські вимушені мігранти: інтеграція, ідентичність, повернення» (Львів, 25 травня 2023 року). Тема доповіді: «Діяльність СКУ задля збереження національної ідентичності українців світу».
9. Мартинюк Н. – VII Всесвітній форум українців (Київ, 25-26.08.2023) [слухач].
10. Мартинюк Н. – Стратегічна сесія «Українські студії в славістиці: візуалізація». Напрямок «Проблеми ідентичності культурної спадщини України» (14 вересня 2023 року, онлайн) [слухач].

11. Мартинюк Н. – VI стратегічна сесія «Українські студії в славістиці: візуалізація». Напрямок «Роль діаспори в поширенні українських студій у світі» (9 листопада 2023 року, онлайн) [слухач].
12. Tsepiuk H. Biblioteka uniwersytecka w nowoczesnych procesach informacyjnych i komunikacyjnych. Konferencja Międzynarodowa «Biblioteki wobec współczesnych wyzwań edukacji międzykulturowej», (27-29 listopada 2023, Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, Poland).
13. Цеп'юк Г. Популяризація проєкту «Збереження та діджиталізація стародруків та рідкісних книг з колекцій Національного Університету «Острозька Академія». Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Пам'ятки писемності та культури: вивчення, збереження, популяризація» 13-14 грудня 2023, м. Одеса.
14. Цеп'юк Г. Закордонний досвід роботи бібліотек Польщі. Круглий стіл «Підвищення ефективності функціонування сучасної бібліотеки в умовах війни». 11 грудня 2023, м. Рівне.

Видавнича робота

1. Наука ОА [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://lib.oa.edu.ua/funds/science-oa/>. — Назва з екрана.
2. Поточний бібліографічний покажчик нових надходжень літератури до Наукової бібліотеки за листопад 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://lib.oa.edu.ua/files/funds/new_works/Lystopad.pdf. — Назва з екрана.
3. Поточний бібліографічний покажчик нових надходжень літератури до Наукової бібліотеки за жовтень 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://lib.oa.edu.ua/files/funds/new_works/zhovten_2023.pdf. — Назва з екрана.
4. Поточний бібліографічний покажчик нових надходжень літератури до Наукової бібліотеки за липень та серпень 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://lib.oa.edu.ua/files/funds/new_works/serpen.pdf. — Назва з екрана.
5. Поточний бібліографічний покажчик нових надходжень літератури до Наукової бібліотеки за липень 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://lib.oa.edu.ua/files/funds/new_works/lypen.pdf. — Назва з екрана.
6. Поточний бібліографічний покажчик нових надходжень літератури до Наукової бібліотеки за травень – червень 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://lib.oa.edu.ua/files/funds/new_works/traven_cherven.pdf. — Назва з екрана.
7. Поточний бібліографічний покажчик нових надходжень літератури до Наукової бібліотеки за квітень 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://lib.oa.edu.ua/files/funds/new_works/kviten_23.pdf. — Назва з екрана.
8. Поточний бібліографічний покажчик нових надходжень літератури до Наукової бібліотеки за березень 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://lib.oa.edu.ua/files/funds/new_works/berezen_2023.pdf. — Назва з екрана.
9. Поточний бібліографічний покажчик нових надходжень літератури до Наукової бібліотеки за лютий 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://lib.oa.edu.ua/files/funds/new_works/liutyi_2023.pdf. — Назва з екрана.

10. Поточний бібліографічний показник нових надходжень літератури до Наукової бібліотеки за січень 2023 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://lib.oa.edu.ua/files/funds/new_works/sichen_2023.pdf. — Назва з екрана.

Підвищення кваліфікації. Стажування

1. Денисенко Н. В. взяла участь у вебінарах із наукометрії від Clarivate “Research Smarter: Як збільшити успішність грантових заявок вашої установи”, “Наука України крізь призму Web of Science” (сертифікат), “Авторське право у бібліотеці”, “Цитування та наслідки” (сертифікат), “Інформація про гранти для наукової діяльності на ресурсах Clarivate (сертифікат), “Інтеграція платформ Web of Science та ProQuest” (сертифікат), «Профіль автора в Scopus: покрокова інструкція», “Профіль дослідника у Web of Science” (сертифікат), “Оновлені можливості Web of Science” (сертифікат). Прослухала вебінар з циклу заходів для спільнот ЗВО “Відкриті знання в університетах України: відкриті освітні ресурси” та онлайнкову презентацію системи створення та управління цифровими колекціями KITODO. Окрім цього, брала участь у навчально-методичному онлайн-семінарі в якості учасника “Інноваційні технології в бібліотечно-інформаційній діяльності” (сертифікат). Брала участь у зустрічі та вебінарі з університетом UTAR (Малайзія).
2. Конторук О. П. взяв участь у вебінарі з наукометрії від Clarivate серії Research Smarter “Про фінансування наукових досліджень” та отримав сертифікат учасника, що відбувся 26.01.2023р.
3. Конторук О. П. взяв участь у вебінарі з наукометрії від Clarivate “Інформація про гранти для наукової діяльності на ресурсах Clarivate” та отримав сертифікат учасника, що відбувся 07.09.2023р.
4. Климчук Н.А. взяла участь у вебінарах “Інформація про гранти для наукової діяльності на ресурсах Clarivate”, “Наука України крізь призму Web of Science”, “Авторське право у бібліотеці”. Отримала сертифікат.
5. Цеп’юк Г. взяла участь у вебінарах із наукометрії від Clarivate Наука України крізь призму Web of Science; Оновлені можливості Web of Science; Інформація про гранти для наукової діяльності на ресурсах Clarivate (сертифікати). Прослухала вебінар з циклу заходів для спільнот ЗВО “Відкриті знання в університетах України: відкриті освітні ресурси” та онлайнкову презентацію системи створення та управління цифровими колекціями KITODO.
6. Цеп’юк Г. - міжнародне стажування Літня школа «Університетська бібліотека та цифрова трансформація» 30.10 – 04.11 м. Познань (сертифікат).

Популяризація університетської освіти та науки, профорієнтаційні та просвітницькі проєкти

Упродовж 2023 року НБ здійснювала організацію культурно-просвітницьких заходів, спрямованих на допомогу навчально-виховному процесу Національного університету «Острозька академія». Популяризувала та висвітлювала діяльність НБ у засобах масової інформації та на власному бібліотечному сайті. Брала участь у Першому книжковому форумі Рівненщини #книга_форум_rv. Презентуючи книжкову продукцію видавництва НаУОА.

За звітний період організовано 216 книжкові виставки. Тематика виставок присвячувалася державним святкам України та іншим пам’ятним датам: до Дня пам’яті героїв Крут; до Дня Героїв Небесної Сотні; до Міжнародного дня рідної мови; до Дня пам’яті жертв політичних репресій; до Дня Конституції України; до Дня Декларації про державний суверенітет України; до Дня незалежності України; до Дня української писемності та мови; до Дня пам’яті жертв голодоморів в Україні та ін.

Також експонувалися виставки, присвячені визначним діячам національної науки та культури І. Огієнку, Л. Винареві (до 90-річного ювілею), М. Стельмаху та ін.

У 2023 році співробітники Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара готували книжкові виставки, приурочені знаковим датам українського життя в діаспорі. Постійно експонується книжкова виставка, яка презентує видавничу діяльність Інституту.

На офіційному сайті Інституту було розміщено електронний варіант франкомовної монографії Ірини Матяш “Eugène Deslaw: un cinématographe français et un historien ukrainien de la diplomatie” (“Ежен Деслав: французький режисер і історик української дипломатії”), виданої у 2019 році Інститутом у співпраці з іншими науковими установами та організаціями. Книга розповідає про життя та діяльність відомого представника французького кіноавангарду, автора «Дипломатичної історії України» Ежена Деслава (Євгена Слабченка). Можливість вільного доступу, перегляду та скачування монографії допоможе іноземному читачеві краще зрозуміти сторінки біографії Ежена Деслава, а також сприятиме вивченню покращенню українсько-французьких взаємин.

1 листопада 2022 року Інститутом спільно з Науковим товариством студентів та аспірантів імені Олександра Оглоблина було оголошено проведення IV Всеукраїнського конкурсу серед учнівської молоді «Закордонне українство: вчора, сьогодні, завтра». Підсумки інтелектуального змагання підведено в 2023 році; переможців, учасників та їхніх педагогічних наставників відзначено дипломами та подяками. Мета конкурсу полягає у вивченні багатогранної діяльності світового українства, дослідженні ролі закордонних українців у процесі розвитку України та його значення задля перемоги України в російсько-українській війні, збереженні історичної пам'яті та національно-патріотичному вихованні дітей та молоді.

Інститут опублікував і популяризує на своїх медіаресурсах наукові, навчальні та науково-популярні матеріали, в тому числі підготовлені Науковим товариством історії дипломатії та міжнародних відносин (відеоцикл інтерв'ю з першими представниками незалежної України в різних іноземних державах і міжнародних організаціях, де йдеться про їхню співпрацю із закордонними українцями). Розміщено інформацію про проєкт партнера – Інституту енциклопедичних досліджень НАН України тощо.

Співробітники Інституту були учасниками низки міжнародних і всеукраїнських наукових заходів із проблематики діаспорознавства. За співпраці з низкою установ Інститут був одним із організаторів / партнерів таких наукових і освітніх заходів:

1. IV Всеукраїнський конкурс серед учнівської молоді «Закордонне українство: вчора, сьогодні, завтра» (1 листопада 2022 року – 1 лютого 2023 року, партнер – Наукове товариство студентів та аспірантів імені Олександра Оглоблина Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та національної безпеки НаУОА).
2. Всеукраїнський конкурс студентських есе до 60-річчя ухвалення Віденської конвенції про консульські зносини (15 лютого – 5 квітня 2023 року, партнери – Міністерство закордонних справ України, Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин (далі – НТІДМВ), Українська Асоціація зовнішньої політики).
3. Онлайн-конференція «Віденська конвенція про консульські зносини і сучасні виклики консульської служби» (3 травня 2023 року, партнери – Міністерство закордонних справ України, НТІДМВ, Українська Асоціація зовнішньої політики).
4. Онлайн-зустріч «Жінка на дипломатичному фронті: офіційна і культурна дипломатія в умовах глобальних викликів» (17 травня 2023 року, партнер – НТІДМВ).
5. Віртуальна екскурсія про живі традиції кримськотатарської культури «Migas. Спадщина» (5 червня 2023 року, партнери – НТІДМВ, Громадська організація «Алем»).
6. Презентація книжкових видань Голови Фондації Українського Вільного Університету, президента Світового Конгресу Українців (1998–2008), доктора права Аскольда Лозинського в НаУОА (2 листопада 2023 року, партнер – НТІДМВ).

7. Онлайн-захід «Жінка в дипломатії: виклик чи місія?» (15 грудня 2023 року, партнери – НТІДМВ, Фонд Ганнса Зайделя в Україні, Платформа «Подружжя українських дипломатів», ВГО «Територія Жінок»).

Продовжено співпрацю та партнерство з Бібліотекою української діаспори імені сенатора Джона Маккейна м. Дніпра, відділом зарубіжної україніки Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, Інститутом енциклопедичних досліджень НАН України, Центральним державним архівом зарубіжної україніки, Центром гуманітарної співпраці з українською діаспорою Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя та ін.

Функціонують і постійно наповнюються пізнавальними матеріалами та новинами:

- офіційний сайт Інституту – <https://idud.ua.edu.ua/>;
- YouTube-канал – <https://www.youtube.com/@idud/>;
- сторінка в соціальній мережі Facebook – <https://www.facebook.com/idud.ua/>.

Ведеться робота по популяризації та наповненні Telegram-каналу Інституту.

Протягом 2023 року відбувалося сканування архівних матеріалів Інституту, зокрема із архіву Українського історичного товариства.

Міжнародна співпраця

Інститут досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара в 2023 році продовжив співпрацю з українськими організаціями та громадами за кордоном і представниками світового українства.

Продовжився процес поповнення та опрацювання книжкового та архівного фонду зарубіжної україніки Інституту. Комплектація бібліотечних фондів Інституту здебільшого відбувається завдяки отриманню дарів від українських організацій за кордоном і приватних осіб.

У звітному році реалізовувались окремі наукові проекти спільно з організаціями закордоння. Зокрема, з Українським історичним товариством (США), Світовим Конгресом Українців (штаб-квартира в Торонто, Канада).

Було завершено реалізацію спільного проекту Інституту, Української Федеральної Кредитної Спільки в Рочестері (штат Нью-Йорк, США) та Бібліотеки української діаспори імені сенатора Джона Маккейна (м. Дніпро) по оцифруванню журналу «Кооперативна думка». На виконання проекту НаУОА було отримано грант 1000 \$ від родини Денисенків з Рочестера. На сайті Інституту представлено перші 215 випусків видання, номер 216 і наступні доступні на сайті УФКС.

Інститут є одним із партнерів виставкового проекту “Marceli Łukowicz (1889–1979): doktor medycyny, lekarz wojskowy, działacz społeczny, polski patriota” (“Марцелій Луковіч (1889–1979): доктор медицини, військовий лікар, громадський діяч, польський патріот”), який реалізує Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин (НТІДМВ) за співпраці з Університетом Миколая Коперника (Республіка Польща); кураторка – Ірина Матяш, Голова Правління НТІДМВ.

Після початку повномасштабного воєнного вторгнення Російської Федерації в Україну 24 лютого Інститут розіслав кілька звернень до українських громадських організацій за кордоном, координаційних надбудов (парасолькових організацій) українських організацій в різних регіонах світу та приватних осіб із закликом допомоги Україні, необхідності висвітлення правдивої інформації про події в Україні з метою протистояння російській пропаганді.

Із метою збору, документування та зберігання відомостей про діяльність українських осередків за кордоном із метою допомоги Україні під час російсько-української війни Інститутом реалізується проект «Єдність – наша сила» в партнерстві з Світовим Конгресом Українців і Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій. У межах проекту публікуються та розсилаються на адреси організацій закордонного українства та приватних

осіб дайджести подій «Світове українство на шляху до перемоги України та миру». У 2023 році Інститут продовжив співпрацю з Інформаційним порталом української діаспори всього світу «Стожари», газетами «Свобода» (США), «Наше слово» (Польща), електронним інформаційним ресурсом «Українці в Іспанії. Сторінка “Української громади Іспанії за права, честь і гідність українців”» та ін.

Під час закордонного відрядження до Республіки Польща, 17 травня 2023 року, директор Інституту Алла Атаманенко зустрілася з директором Музею еміграції в Гдині (Muzeum Emigracji w Gdyni) Кароліною Грабович-Матіяш (Karolina Grabowicz-Matyjas). Обговорено перспективи співпраці.

Інформаційні повідомлення/звернення колективу та співробітників Інституту публікувалися в періодичних виданнях закордонного українства: «Свобода» (США), «Наше слово» (Республіка Польща), «Слово Кобзаря» (Республіка Хорватія) та ін.

Матеріально-технічна база

Наукова бібліотека університету – це сучасний автоматизований бібліотечно-інформаційний центр що забезпечує доступ до фондів та електронних ресурсів. Загальна площа приміщень складає 1947 кв. м. Основні фонди бібліотеки зберігаються у трьох книгозбірнях:

1. Книгозбірня сектору читальних залів – містить літературу, яка використовується найчастіше читачами у читальних залах. Крім того, у цій книгозбірні розташовуються іменні колекції меценатів та благодійників.
2. Книгозбірня сектору абонементів. Книгозбірня обладнана рухомими архівними стелажими й використовується для збереження літератури, призначеної для обслуговування читачів абонементу. Крім того, у цій книгозбірні розташовуються іменні колекції меценатів та благодійників.
3. Книгозбірня архівного відділу. Сховище також обладнано пересувними архівними стелажими і використовується як для збереження архівних матеріалів, так і для потреб абонементів й збереження періодики.

Водночас фонди зберігаються також в Науковому центрі «Інститут досліджень української діаспори», Відділі іноземної літератури та ресурсних центрах факультетів університету. Загальна площа приміщень для збереження фондів складає 681 кв. м.

Для роботи користувачів існує 2 основних читальних зали:

1. Кругла читальна зала – це двоярусне світле та просторе приміщення під куполом.
2. Читальна зала ім. Володимири та Романа Василичиних. Приміщення розділене колонами на три функціональні зони, що дозволяє реалізувати групову роботу. В основному використовується читачами для роботи з літературою та періодикою

Окрім роботи з літературою читальні зали дозволяють працювати з особистими комп'ютерами чи іншими гаджетами, використовуючи безкоштовну WiFi мережу. Існує також можливість під'єднати власні пристрої до локальної мережі університету за допомогою проводових з'єднань; використати мережу живлення бібліотеки. Обидві читальні використовуються також для проведення презентацій книг, проведення конференцій, семінарів, круглих столів, симпозіумів тощо.

Невелику читальну залу має також і Відділ іноземної літератури, в якому читачі можуть працювати з фондами, що в основному містять іноземну літературу та періодику. Зала використовується також для роботи у групах, для перегляду програм, передач, новин іноземною мовою.

Загальна площа обслуговування користувачів — 205 кв. м та налічує 492 місця для читачів.

Окрім роботи у читальних залах до послуг користувачів є зала електронної інформації, в якій відвідувачі мають можливість працювати з електронними ресурсами бібліотеки та мережею інтернет. Також існує можливість підключитися до локальної мережі і з допомогою власного портативного комп'ютера. Інформаційно-бібліографічний відділ, окрім карткового каталога, містить також комп'ютеризовані робочі місця студента (4 АРМ).

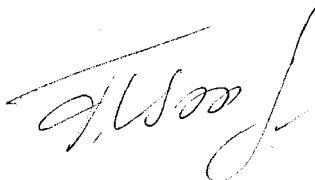
Загалом у бібліотеці використовується 30 комп'ютерів (бібліотечні сервери містяться у інформаційно-технічному центрі), 12 комп'ютерів використовується на потреби читачів, 16 – працівниками бібліотеки.

Нове у роботі бібліотек

Упродовж 2023 року розроблено технічні завдання для нових модулів:

1. Запущено у пробному доступі систему UMSys (University Management System) із використанням хмарних сервісів та сховищ. Реалізовані (перенесені, вдосконалені) модулі:
 - a. користувач (інформація про студентів, науково-педагогічних працівників, допоміжного персоналу університету);
 - b. вибіркові дисципліни (вибір студентами вибіркових дисциплін загального циклу та циклу професійного спрямування);
 - c. система опитувань (на базі системи feedback);
 - d. рейтинг.
2. Персональний кабінет студента. Основне призначення: консолідація усіх студентських сервісів НаУОА; прямий доступ до важливої, актуальної інформації.
3. Електронний журнал обліку навчального навантаження викладача. Основне призначення - автоматизований облік проведених викладачем занять.
4. Електронні картки обліку навчального навантаження викладача. Основне призначення: автоматизований облік навчального навантаження викладача.
5. Оновлення системи Litpro:
 - a. розширено функціонал формування замовлень літератури для адміністратора системи. (Додаткові стани замовлення, відображення наявності окремих книг замовлення, зворотній зв'язок з тим хто зробив замовлення);
 - b. розширено і відкориговано програмне та інформаційне забезпечення у зв'язку із зміною структури університету.
 - c. покращення можливостей адміністратора системи по управлінню обліковими записами користувачів (можливість розблокування користувачів).
6. Оновлення системи Litpro2:
 - a. додаткові можливості по адмініструванню системи;
 - b. виправлення помилки видалення книги з улюбленого;
 - c. реалізовано функціонал обліку переглядів книг читачами;
 - d. розроблено статистику перегляду книг.

Директор Наукової бібліотеки
Національного університету
«Острозька академія»

Галина ЦЕП'ЮК